

Tulajdonos: „Frída” S. A. bejegyz. la. T. Bihor Fsoc. 1798-1938

Felolós kiadó: ÚRS. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő: Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Dos. No. 810-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Vitéazul 4.

Négyhatalmi értekezlet, vagy világértékezlet?

A francia sajtó szerint Franciaország megvédi területi építését

Páris, jan. 29. A francia sajtó Barcelona elestével támadt új helyzettel foglalkozva, megállapítja, hogy úgy ebben, mint az olasz gyarmati követelések kérdésében nemzetközi értekezlet összehívására nincs szükség. A francia sajtó egyöntetűen állapítja meg, hogy a gyarmati követelések terén Franciaország népe egy emberként száll síkra a francia érdekekért. A csehszlovák ügyben a francia közvélemény állásfoglalása két táborra oszlott, ám ha arról van szó, hogy a francia területeket veszély fenyegeti, úgy a francia nép síkra száll érdekei megvédelmezésében. Az Excelsior megjegyzi, hogy nem lehet szó földközi tengeri Műünchenről, mert e kérdés kapcsán nem vélik felszínre az önrendelkezési jog.

Tgy újabb Berlinen át érkezett jelentés arról számol be, hogy Barcelonában a rend teljesen helyreállott. A katonai hatóságok már át is adták helyüket az újonnan kinevezett polgári hatóságoknak. A lakosság között nagymennyiségű élelmiszert osztottak ki.

A Daily Mail állítólag magasállású hivatalos olasz szemlélyiségektől azt az értesülést nyerte, hogy Rómában egyelőre nem tartják aktuálisnak egy négyhatalmi konferencia összehívását. Egy olyanfajta egyezmény megkötése elé — hangzik az olasz álláspont — amelyre egy ilyen négyhatalmi konferencia hivatva volna, még igen sok akadály áll. Így elsősorban a spanyol hadjárat még nincs befejezve, másodszorban előzőleg tisztázni kellene Franciaországnak bizonyos kérdésekben elfoglalt álláspontját és végül, egy ilyen konferencia gondos diplomáciai előkészítést igényel, különben nem lehet eredményes. Ez az előkészítés pedig eddig nem történt meg.

Hatalmas baloldali tüntetés Gibraltárban.

Gibraltárban, az ottani spanyol képviselő előtt tegnap hatalmas baloldali tüntetés zajlott le, melyet végül is a rend-

őrség volt kénytelen oszlatni. Megállapították, hogy a tüntetők között mintegy ezer angol is volt, jobbra a Gibraltárban tartózkodó angol flotta civilbe öltözött legénysége.

Német katonai író a spanyol polgárháború tanulságairól

Nagy figyelmet érdemel Xilander egyetemi tanár, neves német katonai író előadása a brémai egyetemen. Xilander a spanyol polgárháborúban tanulmányozta a helyzetet és a haditudományt, tehát a legautentikusabb helyen kereskedett a jeles katonai író. Spanyolországban csakugyan a legjobban tanulmányozható a modern haditechnika alkalmazása.

Ahol a kísérletezők tévedtek, ott legfeljebb több spanyol gyerek, asszony pusztult el, mint katonák, ahol jól alkalmazták a modern haditudományokat, ott a városok maradtak rombadőlve és vérifűzőben a haditechnika helyes alkalmazása nyomán. Xilander professzor végig gázolt a vérrel borított spanyol fájon és beszámolt tapasztalatairól a

brémai egyetemen. Sok mindent feltárt a jeles tudós, többek között például azt is, hogy a „tenk” nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Ez azonban bennünket most nem érdekel. Ezen törjek fejüket azok, akik a haditechnika embergyilkoló módszereit kifundálására isteni hivatottságot éreznek. Mondott azonban még valamit a jeles tudós. „A háború lényeges alkatrésze — ugymond — most is a gyalogság. Kiderült, hogy nagyobb tömegek most sem nélkülözhetők, a modern háború királynője most is a gyalogság marad”. Ilyen költői szavakkal fejezte be előadását Xilander, mert ő nem csak katonaszakos előadó, hanem író is. Szóval a háború királynője a gyalogság s háborút nem lehet viselni mennél több ember nélkül. Hát ez az. Ezért nem kell a háború. Mert hogy sok gép kell hozzá, azt még elviseljük valahogy, de az embereket bizony sajnáljuk feláldozni, s nagyon rossz véleményekkel vagyunk a háború „modernségéről”, mely sok és mennél több halottat, sok kántát kíván.

Sidor szlovák miniszter szerint Németország elvetette Nagy Ukrajna tervét

Sidor szlovák miniszter nyilatkozott az ukrán kérdés kapcsán a Nova Sloboda című szlovák lapnak. Kifejtette, hogy a Nagy Ukrajna tervét a német kormány elvetette. Utalt arra, hogy Szlovénia az ukránok teljes melegeggedéssel élnek. A szlovák kormány különben sem egyezne bele abba, hogy az ukránok, illetve ruszinok Szlovákia és Kárpátok között a határt eltolják.

Megtartotta első ülését Kassa magyar törvényhatósági bizottsága

(Kassa.) Kassa város törvényhatósági bizottsága a vizsgálatsatolás után most tartotta meg első diszes közgyűlését, amelyen a magyar kormány, a hadsereg és a társadalmi egyesületek is képviseltették magu-

kat. Ez alkalommal iktatták hivatalába Borbíró főispánt, valamint Tost László főpolgármestert. Az ünnepély után bankett volt.

A külföldi lapok Csáky magyar külügyminiszter beszédéről

(London.) A Times teljes részletességgel foglalkozik Csáky István gróf magyar külügyminiszter beszédjével. A ró-

mai jelentések szerint az olasz lapok kiemelik, hogy a külügyi expozében a magyar külügyminiszter ismételt hangoztatta, hogy Magyarországot szoros szálak fűzik a Berlin-Róma tengelyhez. A Belgrádban megjelent Pravda teljes terjedelmében közli a magyar külügyminiszter expozéját és külön kiemeli az expozéban ama részt, amely a jugoszláv-magyar közeledésre vonatkozik.

Ötvenezer ember influenzás Brünnb

(Prága.) Cseh és Morvaországban a nátházjárvány rendkívül méreteket ölt. A hivatalok és iskolák üresek, a

színházak majdnem teljesen kénytelenek műsorukat változtatni. Brünnbek számát 50 ezer

Ajánldékációnk 5-ik szám

5

szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1939 január — február hónap tartandó ajándékközlőben való részvételre.

**A legújabb adó:
a lépcsőadó**

Nagybányán vezették be az új adónemet

(Nagybánya.) A város vezetésége szabályrendeletet készített, amely kimondja, hogy azok után a lépcsők után, amelyek az uccára vezetnek és az aszfalt gyalogjárón vannak elhelyezve, a háztulajdonosoknak adót kell fizetnie. A szabályrendelet intézkedése csak akkor került nyilvánosságra, amikor a város műszaki osztályának emberei az uccákat járták, felmérték az aszfaltra helyezett lépcsőket és négyzetméterenként 700 lei adót vetettek ki utána. A háztulajdonosok most úgy akarják az új adónemet elkerülni, hogy a lépcsőket egyszerűen felszedik.

Rádió műsor

KEDD

BUCURESTI. 6.45 Torna. Reggeli hangverseny. Hanglemezek. 12 Szórakoztató zene, hanglemezek. 13 Időjárásjelentés, időjelzés. 13.10 Déli hangverseny. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés. 14.30 Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Műszaki üzenetek. 18.17: Mandolin zene. 18.50: Szaxofon hangverseny. 19.15: Különböző népek dalai és táncai. Munteanu énekesnő és Szarvas hegedűművész előadása. 19.55: Felolvasás. 20.10: Gramofonlemez. 20.45: Felolvasás. 21: Szimfonikus hangverseny közvetítése. 22: Hírek. 22.15: Goffmann Artur cseh dalokat énekel. 22.40: Gmeiner Lujza zongorázik. 23: Hírek. 23.15: Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

BUDAPEST. 7.45: Torna. Hírek, hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 13 Déli ház, időjárásjelentés. 13.10 Zámok. 13.45: Hírek. 14: Zenekar. 17.10: Asszony-nácsadója. 18.10: Szalon. 19: Előadás. 19.30: Hírek. 20: Előadás. 21: Négy. 22: Cigányzene. 23: Gramofon.

A szerelmes öreg hindu milliómos elrabolt egy angol leányt**Fantasztikus bűnügyi szerelmi regény**

(London.) Érdekes szerelmi történet tartja izgalomban a löversenyeiről híres Epsom városkát. Phyllis Britton, egy fel tünően csinos 18 éves leány, aki azelőtt konyhaleány volt Nusli Whaddia 62 éves indiai milliómos epsomi villájában, az esküvője előtt nyomtalanul eltűnt és a rendőrség már több nap óta hiába keresi.

Az öreg hindu milliómos beleszeretett a szép szobalányba, aki azonban nem viszonzta előkelő gazdája romantikus érzelmeit és inkább egy fiatal bányászt szemelt ki férjül ma-

gának. A hindu nábob közben hazautazott Bombayba, de még onnan is leveleket küldözgett a leánynak és arra akarta rábírni, hogy esküvőjét halassza el. A leány többre becsülte egyszerű vőlegényét, mint a milliómos fényes ajánlatait és a levelekre nem is válaszolt.

Az esküvője előtti napon eddig még ismeretlen körülmények között, a menyasszony eltűnt. A rendőrség értesülve a hindu milliómos románytelen szerelméről, azonnal átkutatta epsomi villáját, de a leányt

ott sem sikerült megtalálnia. Kétségtelen azonban, hogy Phyllis Brittont exotikus imádója raboltatta el, mert a kétségbeesett vőlegény másnap egy 20 ezer fontról szóló csek két kapott egy levél kíséretében, amelyben Whaddia felszólitja, hogy mondjon le a menyasszonyáról. A hűséges vőlegény acsekket azonnal szétépte és az alkut visszautasította.

— Leveszi lábáról az influenza/ Dörzsölje be testét, homlokát valódi Diana sósborszeszszel.

**Lóverseny-fogadások
-- levelezés útján**

Havi másfélmillió font — postai útján való fogadásra

(London.) Angliában az utolsó öt esztendő folyamán a szerencsejáték egy új válfaja terjedt el hihetetlen mértékben. — A levelezés útján való futball és löverseny fogadásokról van szó. Négy-öt hatalmas tőkeerejű „pool”-vállalat millió levélforma szétküldésével gyűjti a heti fogadásokat. A kitöltendő oszlopsorok mellett a fogadási díj — 3 pennytől 5 shillingig — fel van tüntetve. Havonta ma másfél millió font a „pool”-osok forgalma, képzelhető, hogy a brit királyi posta mily külön jövedelemre tett szert általuk. A heti első díjak 12—15 ezer font között váltakoznak számos kisebb nyerménnyel. Az ellenőrzés tökéletes. De azért természetesen a parlamenttől az ucca közönségéig rengeteg támadásban részesül. Legnagyobb liverpooli Littlewood három kárpitos fivér a „pool”-osok — mely ma Anglia legnagyobb adófizetője. Eppen a kincstár és a posta a „pool”-ok legnagyobb támasza. Mint egykoron az angol lottojáték, ez is ma már erős jövedelmi forrása az államnak. Az „lottót” 1569-ben rendezték meg Londonban 400 ezer jegy kibocsátásával 10 shillinges egységárban, két londoni kisd és a Themze-part kiépítése céljából. 23 évvel később a British Múzeum alapját egy „lotto” építette meg. 1684-ben a világ legnagyobb és legelső tengerész kórház-otthona Greenwichben lotto-jövedelem eredménye. 1750-ben a dublini városi kórházak a máig is fennálló „irish sweepstake” hozamából épültek fel. A 19. század utolsó évtizedében a „Gamblind Law” (szerencsejáték-törvény) megfosztálá-

val a „lotto” mint olyan eltűnik Angliából, hogy 50 évvel később az egyesült királyság minden országára kiterjesztve új formájában, „pool”-okként tűnjék fel újra.

**Ostromállapot a chilei földregés
sújtotta vidéken**

A chilei köztársaság elnöke bejárta a földregés sújtotta vidékeket. A földregés sújtotta vidékeken kihirdették az ostromállapotot és maximálták az élelmiszerárakat. Buenos-

Megkegyelmezték a japán miniszterelnök gyilkosát

(Tokió.) Tomeo Sagoya büntetését kegyelem folytán husz évi fegyházra változtatták. Sagoya, mint emlékeztetés, 1930. november 1-én megölte Yukoh Hamaguhi japán miniszterelnököt — tiltakozásul ama „házaftatlan cselekményéért”, — hogy Japán nevében hozzájárult az első londoni haditengerészeti egyezményhez.

E efánt, mint koronatanu

Ceylon szigetén tartották meg azt a maganemében egyedülálló törvényszéki tárgyalást amelynek koronatanuja egy jólfejlett elefánt volt. Az elefánt természetesen nem beszélt, de azért mégis olyan élesen vallott a vádlott ellen, — hogy yart a vallomás alapján el is ítélték.

Ugyanis az állatvédő egyesület jelentette fel az elefánt gazdáját azért, mert a szerény jószágot embertelen mó-

don kímélte. Miután a vádlott tagadta a terhére rótt cselekményt, ki kellett hallgatni az elefántot is. A hatalmas állat kinézése után igazolta a vádat, mert testén mindenhol a súlyos ütlegek nyomai voltak láthatók, míg szemei teljesen bedagadtak az embertelen verés következtében. Ennek alapján aztán 1 hónapi elzárást kapott a kegyetlen elefánttulajdonos.

— Ebben a hónapban még életbenléti bizonyítvány nélkül is kiadják a nyugdíjakat. A pénzügyigazgatóság tegnap délelőtt megkezdte a nyugdíjak folyósítását. Ebben a hónapban a nyugdíjasoknak be kellett mutatniuk a rendőrség igazolását is. Tekintettel azonban arra, hogy még igen sok nyugdíjas nem kapta meg a rendőrségi igazolványt, Cada-

riu pénzügyigazgató úgy intézkedett, hogy ebben a hónapban kivételesen fizessék ki minden nyugdíjas illetményét, — azokat is, akik még nem kapták meg a rendőrségi igazolást. Ezeknek természetesen haladéktalanul be kell szerezni a rendőrségi igazolást, mert a jövő hónapban e nélkül semmi esetre sem fizetik ki a nyugdíjakat.

Takarékossági okokból

A francia kormány kötelezte Monivong királyt, hogy „építse le” háremét

Kambodzsa uralkodója az eddigi 200 feleség helyett csak 100 asszonyt tarthat

Páris, jan. 29. Sisowath Monivong, Kambodzsa uralkodója — francia Indokina — bizonyára nem is álmodja, hogy a francia takarékosági rendelkezések az ő fényűző életmódját is szűkebb korlátok közé szorítják. Monivong királynak nincsenek saját külön jövedelmei, a francia kormánytól kap életjáradékot havi fizetésekben. Ezt az életjáradékot eddig főképpen arra fordította, hogy nagyszámú háremét állandóan a legfényűzőbben lássa el. Most aztán közölik a királlyal, hogy a francia kormány a pénzügyi krízis, melyen Franciaországnak át kell menni, a legnagyobb takarékoságra kényszeríti s ezért kénytelen a kormány Monivong király járadékát is lényegesen csökkenteni.

Kambodzsa királyainál nem zedékek óta hagyomány hogy a háremben 200—300 feleségük van. A királyi ügynökök egész serege állandóan járja az országot, hogy a királyi hárem számára alkalmasnak ígérkező szép fiatal asszonyok után kutassanak. Szép alatt a lapos, széles arcot értik, rövid tompa orral. A száj viszont nem lehet eléggé nagy s a szemnek kissé ferdén kell állania. Minél barnább a lányok bőre és minél feketébb a hajuk, annál szebbeknek számítanak. A lányok egyébként lúszkák rá, ha a király háreme számára választják ki őket. Büszkéek erre a szűlők is, akik egyébként a királytól lányuk átgondolásáért tetemes összegeket kapnak.

A királyi palotában a lányokat mindenekelőtt brahman szerzetesek részesítik alapos oktatásban mert legelőször is az ősi táncokat kell tökéletesen megtanulniok. A hárambe való bevezetésük alkalmán drága ajándékokat, ruhákat és értékes ékszereket kapnak. A bevezetés ünnepélyes formák közt történik s csak mikor ezen az udvari ünnepségeken a lányok bemutatták nehéz táncukat, s megnyerik a király tetszését, tekintik őket a hárembe felvetteknek.

Páris utasítására a szükségessé vált állami megtakarítások miatt Indokina francia kormányzója hivatalosan közölte Monivong királlyal, hogy háremének csökkentését, asszonyainak több mint felének elbocsátását várják tőle, Monivong király eleinte hallani se akart a dologról, s próbált kitérni a kegyetlen követelés teljesítése elől. Mivel azonban havi járadékát a kormányzó kezéből kapja s ez megfenyegette, hogy beszünteti a kifizetéseket, engedékenyebbnek mutatkozott.

A hosszadalmas megbeszélések során a kormányzónak végre az az ötlete támadt, hogy a király adja el a koronáját, amelynek árából aztán a régi keretek között tarthatná fenn háremét. Mivel azonban Monivong király nem merte eladni az őseitől örökölt koronát végre is beleegyezett háreme csökkentésébe.

A kormányzó a benszülött uralkodónak határidőt adott háreme csökkentésére. A határidő letelte után a háremben legfeljebb csak száz asszony maradhat. Ami azt teszi, hogy a királynak több, mint száz asszonyt kell elbocsátania. A már nem egészen fiatal király nehéz szívvel fogott a „leltározáshoz” s nehéz szívvel választotta ki a számára „engedélyezett” száz asszonyt.

A „kiselejtezetekkel” szemben is megnyilvánult azonban nagylelkűsége. Megengedte nekik, hogy minden ékszerüket, ruhájukat, amit valamikor ajándékkul kaptak, magukkal vigyék, hogy így lehetőségük legyen új polgári megélhetést teremteni maguknak. Az elbocsátott asszonyok közül sokat a legelőkelőbb méltóságok viselőinek ajándékoztak a király.

Monivong király egyébként a francia kormányzó előtt kifejezte azt a reménységét, hogy Franciaország le fogja győzni a pénzügyi krízist s akkor a francia kormány nagylelkűen vissza fogja állítani előbbi évjáradékát, módot nyújtva neki, hogy háremét újra az évszázados hagyományok megkívánta mértékben és fényűzésben tarthassa fenn.

Emberhalál a csirkék miatt

(Újvidék.) Petrovoszelón Velicki és Bugarszki családok hosszú évek óta haragban éltek. A múlt év október 22-én Velicki Milán 53 éves földműves két fiával és a 16 éves Tosóval buzát vetett el. Velicki Zsivkó egyszerre csak arra lett figyelmes, hogy Bugarszkiék tanyájáról a csirkék átjönnek és kikaparják az elvetett magot a földből.

A legénya csirkékre uszította kutyáját. Amikor azonban Bugarszkiék meglátták a menekülő csirkék nyomában Velicki kutyáját, vasvillát kaptak fel és átmentek leszámolni Velickiékkel. Általános verekedés támadt közöttük és nemsokára Bugarszki Zsivka és Bugarszki Zsivkó véresen terültek el az ugaron. Kórházba szállították őket, de nem

lehetett rajtuk segíteni, meghaltak.

A Velicki-család bíróság elé került. A tegnapi tárgyaláson önvédelemre hivatkoztak a vádlottak. Több tanu kihallgatása után a bíróság beigazoltának látta az önvédelmet és ezé a vádlottakat a vád és annak következményei alól felmentette. A bíróság felmentő ítéletét a vádlottak zokogva hallgatták végig.

Négy havi fogházra ítelt a temesvári törvényszék egy braziliai állampolgárnőt

Férfiingeket és borokat akart csempészni

(Temesvár.) Két év előtt februárban Temesvárra érkezett Yerche Elis braziliai állampolgárnő. Senora Yerche három hatalmas bőröndöt hozott magával, amelyek a temesvári vámhivatalba kerültek. Amikor ott megkérdezték tőle, hogy van-e elvámolni való holmija, egyszerűen kijelentette, hogy csak a fehérneműje és ruhái vannak a bőröndben. Manescu Petru vámtisztviselő nem elégedett meg ezzel a kijelentéssel, hanem felnyitatta a bőröndöket hogy azok tartalmát megtekintse. Az egyik bőröndből azután előkerült több férfiing és amikor a vámtisztviselő az iránt érdeklődött, hogy Braziliában vajon férfiinget viselnek-e a nők, a Senora csak zavartan mosolygott. De nemcsak férfiingek voltak a bőröndben, hanem csodálatosan szép szőrmék is és fantasztikus színekben csillogó bőrök is. Ennek alapján 15 ezer lei bírsággal sújtották Yerche Elis s a bűnvádi eljárás is megindult. Az ügy tegnap került a temesvári törvényszék elé, de a tárgyaláson Senora Yerche nem jelnt meg, mert azóta ismét visszautazott Braziliába. A törvényszék így távollétében ítélkezett felette és négy hónapi fogházra ítélte.

sággal sújtották Yerche Elis s a bűnvádi eljárás is megindult. Az ügy tegnap került a temesvári törvényszék elé, de a tárgyaláson Senora Yerche

nem jelnt meg, mert azóta ismét visszautazott Braziliába. A törvényszék így távollétében ítélkezett felette és négy hónapi fogházra ítélte.

Felesége gyászzelentésének szövegezése közben szívéhez kapott és meghalt

(Cernauti.) Mihai Cernusca, 64 éves tanító tegnap délelőtt az egyik cernauti nyomdába ment, hogy aznap éjjel elhunyt feleségének halotti értesítését kinyomassa. A tanító hozzákezdett a halotti értesítés megfogalmazásához és a nyomda irodájának személyezte megdöbbenve látta, hogy a mint halad a fogalmazványban

az öreg ember arca egyre sápadtabb lesz. Mikor az értesítés végére pontot tett, Cernusca kiejtette kezéből a tollat és holtan fordult le a székről. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az öreg tanítót szívroham ölte meg. A tragikus körülmények között elhunyt Cernusca iránt városszerte nagy részvét nyilvánul meg.

Kinevezték a cég-elismerő bizottságot

Bukarestből jelentik: Ralea Mihály munkaügyi miniszter kinevezte a céhek elismerő bizottság tagjait. A bizottság elnöke Mihai Georgian munkaügyi állam

titkár, teziat Stancu vezérigazgató, Vladi Munkakamarák elnöke és Teodor resti Munkakamarák

Veszek

Ócska ólmo!

Cim a kiadóban

Anglia páratlan arányu fegyverkezését jelentette be szombati beszédében Chamberlain

Fűjév alatt hetven hatalmas csatahajót építenek az angolok

(London). Chamberlain angol miniszterelnök szombaton este Birminghamben az Angol Ékszerészek Országos Szövetségének diszlakomáján felköszöntőt mondott, amelynek azonban politikai jelentőséget adott az a körülmény, hogy az angol miniszterelnök az angol világbirodalom, illetőleg világkereskedelem lehetőségeit és viszonyaitnak további alululását fejtette ki. A miniszterelnök, miután leszögezte, hogy a szövetséghez ősi családi tradíciók fűzik, előbb külpolitikai, majd belpolitikai, illetőleg fegyverkezési problémáit vitatta meg az angol birodalomnak.

Külpolitikai megvilágításában az angol miniszterelnök a következő szavakat hangoztatta:

— Kijelentem legtisztább lelkiismeretem és őszinte meggyőződésemmel, hogy a Münchenben történtekért tovább is vállalom a felelősséget. Semmit sem bántam meg abból, amit ott tettem és nem is volt okom megbánni.

Azután rámutatott arra, hogy római útjában is ugyanaz az eszme vezérle, ami Münchenbe vitte. Meg kell őrizni a békét minden áron. Beszédének ebben a részében célzást tett arra, hogy egy nagyhatalom mindig előnyösebb helyzetben marad, ha enged, mintha háborút kezd. A külpolitikai engedékenységek azonban megvan a határa. Angliának minden nehézségre fel kell készülnie. Gondolnia kell arra, hogy támadás érheti. Az angol kormány nyugodt lelkiismerettel hirdeti, hogy mindent megtett, ami a kötelessége. Anglia verhetetlen nagyhatalom ma is és ebben meg kell erősíteni. Az angol haditengerészet növelése olyan arányokban bontakozik ki, mely a legszebb reményekre jogosít. München óta Anglia hatvannégy hadihajót bocsátott vízre és minden remény megvan arra, hogy ez a tempó fokozódni fog, még pedig olyan mértékben, hogy már ez év augusztusáig újabb hatvannégy hatalmas hadihajóval szaporodik a haditengerészet.

A haditengerészettel párhuzamosan meg kell erősíteni a légvédelmet. Örömmel jelentem be a miniszterelnök, hogy a légvédelem olyan mértékben fejlődött, hogy közel van az idő, mikor minden angol polgár teljes biztonságban érheti magát. A légvédelem nemcsak a fegyverek tökéletesére vonatkozik, hanem a

légvédelmi haderőre is, melyre naponta jelentkeznek önkéntesnek az angol ifjak.

Beszédét a következő érde-

kes szavakkal zárta Chamberlain:

— Engedjék meg uraim, hogy ebben a szerepben, me-

lyet most betöltök, emlékezzek nagy államférfiunkra. Pitt miniszterelnökre, aki egész életét annak szentelte, hogy hazánkat előkészítse Napoleon leveretésére. Neki nem adatott meg az az öröm, hogy élvezze munkája gyümölcsét, de életének nagy munkája tökéletes volt és meghozta a diadalt. Én azt remélem, hogy az én céloim még életemben elérhető lesz: a béke áldását, mindnyáján biztonságban fogjuk érezni.

A miniszterelnök beszédét nagy lelkesedéssel hallgatta meg a közönség.

A Romániai Magyar Népkö-zösség szervező irodájának felhívása az ország magyarjaihoz

A Romániai Magyar Népkö-zösség kolozsvári szervező irodája szombaton délután az alábbi kiáltványt juttatta el az Erdélyben megjelenő magyar lapokhoz:

Hazánk összes magyarjaihoz!

Öfelsége a Nemzeti Ujjászü-letés Frontjának alapításával meghatározta országunk politi- kai életének új alapjait. E ren- deletörvény bölcs megértéssel a romániai nemzeti kisebbsé-gek számára a Nemzeti Ujjászü-letés Frontjának keretein belül kisebbségi alosztályokat állapít meg, amelyekben népképviselőnk elismerést nyer és az államélet minden foko- zatán érvényesülni fog.

Öfelsége kormányának jó- indulatú kezdeményezésére a romániai magyarság vezetői a legnagyobb gondossággal meg- keresték azt a formát, amely- ben a magyarság, mint egysé- ges népkö-zösség, népi jogai- nak méltányos elismerése és biztosítása mellett részt vehet abban az államépítő munká- ban, ami a békés jövő alap- jait hivatott lerakni.

E szempontok számbavételé- vel a romániai magyarság ve- zetői és a kormány között a következő megállapodás jött létre. (Ezután következik a megállapodás már ismeretes szövege).

Midőn a megállapodást ma- gyar testvéreink előtt örömmel hirdetjük ki, felhívunk minden magyart, férfiakat és nőket egyaránt, akik 21 éle- évüket betöltötték, hogy mind annyian haladéktalanul lépje- nek be a Nemzeti Ujjászü-letés Frontjába. Népünk érdeke pa- rancsolja ezt.

Beiratkozni bármely erre jo- gosult hatóságnál, vagy a szer- vező iroda által küldendő iver- ken kell. Kíváncsok, hogy a beiratkozó magyar voltát is jelezze, ámbár minden ma- gyar, bárhol jelentkezett is, a törvény általános számbavéte- le mellett azonnal a magyar alosztály tagjává lesz.

Ha romániai magyarságunk egész tömege követi vezetői- nek szavát, hisszük és hirdet- jük, hogy a megértésnek, a lelki harmoniának korszaka

kezdődik ma és olyan jövőnek alapjait rakjuk le, amelyben magyarságunk közös munká- ban nemcsak az állam iránti kötelességeit szolgálja, hanem különleges nemzeti, vallási, gazdasági és társadalmi érde- keit és jogos törekvéseit is.

Ezután következnek az alá- írások, Purgly László vezetésé- vel. Az aláírók között szere- pelnek Biharmegyéből Marko- vits Kálmán, K. Balogh Ferenc, Illyés Sándor, Molnár György és Bartos Adorján.

A felhívás a következőké- pen végződik:

Öfelsége kormányának őszinte szándékának bizonyossága, hogy Calinescu belügyminiszter ur a fentebb közölt belépési egyezmény létrejötte követke- zésében a Bánffy Miklóshoz in- tézett okirathoz már is enge- délyt adott olyan magyar nép- kö-zösségi szervezet működésé- re, amely az egyezés 3. pont- ja értelmében kulturális, gaz- dasági és szociális téren a ma- gyarságot képviselni hivatott és őt ennek a szervezésére fel- hatalmazta.

Fiedler István, római katolikus püspök vezetésével

a szatmár-nagyváradai egyházmegye hívői és papjai testületi- leg beléptek a „Nemzeti Ujjászü-letés Frontja”-ba

A nagyváradai egyházmegye papjai szombat délelőtti gyű- lést tartottak a püspökség épületében. A gyűlésen Fiedler István püspök elnökölt, aki lelkes szavakkal közölte a római katolikus egyház lelke- szeinek és hiveinek csatlako- zását a Nemzeti Ujjászü-letés Frontjához.

Chirila polgármester képviseletében dr. Jova Gheorghe városi főtitkár jelent meg az értekezleten és örömeinek adott kifejezést a római kato- likus papság és hívek csatlako- zása felett. Ezután a jelenle- vők aláírták a belépési nyi- latkozatokat.

Fiedler István megyéspüspök az alábbi levelet intézte Chi- rila Augustin polgármesterhez:

Polgármester Ur.

Mint a derék katona a ki- rály hívására a haza védel- mére, úgy engedelmesked- nek az ország összes lojális alattvaló polgárai Öfelsége felhívásának, hogy a keresz- tény hit, béke, szeretet és igazság ápolásával biztosít- sák az ország tartós fejlődé- sét.

A szatmár-nagyváradai egyházmegye római kato- likus lelkészeinek és hivi- nek nevében a legnagyobb

készséggel csoportosulunk Románia nagy királya által kibontott zászló alá.

Papjaim és hiveim nevé- ben csatlakozom a Nemzeti Ujjászü-letés Frontjához és kérem a jó Istent, hogy áld- ja meg királyunkat, a ma- gas királyi családot és Romá- niát.

Fogadja Polgármester ur, megkülönböztetett tisztele- tem kifejezését

Nagyvárad, 1939 jan. 28.

† István püspök.

NYOMATOTT PASZTOR EDU CEGNEL ORADEA